

โลก ของเรามีการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพอากาศอยู่ตลอดเวลา นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) เกิดขึ้นโดยสาเหตุทางธรรมชาติและมนุษย์เป็นตัวอย่างสำคัญทั้งทางตรงและทางอ้อม การเปลี่ยนแปลงโดยสาเหตุทางธรรมชาตินั้นจะค่อยๆ เกิดขึ้นช้าๆ อาศัยระยะเวลายาวนาน แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ จะเห็นผลได้ในระยะเวลาที่สั้นกว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่ใช่เรื่องใหม่ของโลกใบนี้ โลกของเรามีการเปลี่ยนแปลงมาแต่นับครั้งไม่ถ้วน แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วงในปัจจุบันคือการเกิด **“การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว”** หรือ **ปรากฏการณ์ที่เกิดภาวะโลกร้อน** ขึ้น ส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจชาวโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีหลายประเด็น อาทิ การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลก การที่ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ความแห้งแล้ง น้ำท่วม สุขอนามัย ความหลากหลายทางชีวภาพ ฯลฯ จากการศึกษาของ คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือ IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) พบว่าผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันนี้ อุณหภูมิโลกสูงกว่าที่เคยเป็น

ขอรวบรวมตัวอย่างปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนี้

1. ภูเขาน้ำแข็งทั่วโลกละลาย (พ.ศ. 2543) อัตราการละลายของภูเขาน้ำแข็งในแถบกรีนแลนด์สูงขึ้น เป็นผลให้ระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้น เกิดภาวะน้ำท่วม ภัยแล้ง ซึ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากภาวะที่โลกร้อนขึ้นส่งผลต่อสมดุลและวัฏจักรของน้ำในโลก

2. คลื่นความร้อน (พ.ศ. 2546) ในทวีปยุโรป ในช่วงหน้าร้อน ที่หนักที่สุด ได้คร่าชีวิตประชาชน กว่า 20,000 คน

3. พายุหมุนนาร์กิส (พ.ศ. 2551) เกิดเหตุการณ์พายุหมุน พัดกระหน่ำมหาสมุทรอินเดียตอนเหนือ ก่อภาวะมหันตภัยทุกบริเวณโดยเฉพาะในประเทศพม่า มีผู้เสียชีวิตกว่า 5 หมื่นคน สูญหายกว่า 4 หมื่นคน โดยสำนักข่าวต่างประเทศได้รายงานว่ามีผู้คนในพม่ากว่า 2-3 ล้านคนกลายเป็นผู้ไร้บ้าน

4. เหตุการณ์มหาอุทกภัย (พ.ศ. 2554) ในประเทศไทย หลายจังหวัดของประเทศต่าง ๆ ได้รับผลกระทบอย่างหนัก ทั้งบ้านเรือน พื้นที่เกษตรกรรม เสียหาย สถานประกอบการต่างๆ สนามบิน รวมไปถึงนิคมอุตสาหกรรมที่ต้องปิดลง นับเป็นความเสียหายที่เป็นมูลค่ามหาศาลของประเทศ

* บรรณาธิกรัษ์ปฏิบัติกร สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ.

5. เหตุการณ์น้ำท่วมในเมืองต่างๆ ในประเทศอิตาลี (พ.ศ. 2555) ช่วงเดือนตุลาคม เป็นปรากฏการณ์น้ำท่วมที่หนักที่สุดเป็น 6 เท่า ในรอบ 150 ปี ของเมืองนี้ ส่งผลให้ประชาชนเสียชีวิตไป 9 คน และสูญหายอีก 6 คน และในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2555 ฝนที่ตกติดต่อกันเป็นระยะเวลาหลายวันก็ทำให้เมืองเวนิสมีระดับน้ำท่วมสูงกว่า 150 เซนติเมตร

6. พายุเฮอริเคนแซนดี้ (พ.ศ. 2555) ล่าสุดเมื่อเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมาได้เกิดพายุพัดถล่มรัฐต่างๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดา ทำให้มีผู้เสียชีวิตมากถึง 167 คน โดยน้ำทะเลไหลทะลักเข้าท่วมเมืองใหญ่ๆ และสร้างความเสียหายในวงกว้าง

ข้อมูลของ IPCC ชี้ว่าในศตวรรษที่ 21 นี้ อุณหภูมิโดยเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นระหว่าง 1.4 – 5.8 องศาเซลเซียส ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของนาย Jeremy Littell นักวิจัยด้านสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติแห่ง University of Washington ที่เชื่อว่าภายในปี ค.ศ.2050 อุณหภูมิของโลกจะสูงขึ้นปีละ 1 องศาเซลเซียสหรือมากกว่า ซึ่งจะมีผลกระทบทำให้ต้นไม้แห้งตายเพราะสูญเสียความชื้น และแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงชั้นดี รวมถึง “การเปลี่ยนแปลงฤดูกาลที่ผิดปกติ” ซึ่งทำให้มั่นใจว่าประเทศสหรัฐอเมริกาฝั่งตะวันตก และป่าในหลายๆ ทวีปทั่วโลกจะเกิดไฟป่ายาวนานและขยายวงกว้างกว่าเดิม

ทั้งนี้วิกฤติการณ์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเลอย่างน้อย 0.09 เมตร และอาจสูงถึง 0.88 เมตร ส่วนการเพิ่มของอุณหภูมิ และระดับน้ำทะเลในระดับที่สูงขึ้นนั้น จะนำมาซึ่งหายนะทั้งต่ออารยธรรมมนุษย์ ธรรมชาติวิทยา ชีววิทยา และความหลากหลายทางชีวภาพ อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น ทำให้ฤดูกาลต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป สิ่งมีชีวิตที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปก็จะค่อยๆ สูญพันธุ์ไปในที่สุด

สรุป สภาพความสมดุลของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกๆ วัน มนุษย์ทุกคนต้องตระหนักในเรื่องนี้ให้มากยิ่งขึ้น และลดการเอาเปรียบธรรมชาติลงให้มากที่สุด เพราะตลอดหลายร้อยปีแห่งการพัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่ผ่านมา มนุษย์ได้ทำลายความสมดุลของธรรมชาติไปอย่างมหาศาล บทเรียนที่ธรรมชาติได้สั่งสอนพวกเราด้วยปรากฏการณ์ต่างๆ ทั้งที่กล่าวมาและไม่ได้อ้างถึง เป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นแล้วว่า โลกเริ่มขาดเสถียรภาพและสามารถที่จะเกิดวิกฤติการณ์ต่างๆ ในอนาคตได้ตลอดเวลา และจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ วันนี้พวกเราจึงควรตระหนักในเรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างเหมาะสม ลดการปล่อยมลพิษสู่ชั้นบรรยากาศ และเตรียมตัวรับมือ รวมทั้งเรียนรู้วิธีการเอาตัวรอด เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ในอนาคต วันนี้อย่ายังไม่สายเกินไปที่เราจะรักษาโลกใบนี้ร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. **หยุดโลกร้อนด้วยชีวิตพอเพียง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กรม , 2550, 54 หน้า
คู่มือการสอนเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ = Keep it cool!. กรุงเทพฯ : บริติช เคานซิล, 2550, 78 หน้า.
จิรวรรณ สัมฤทธิ์ดี. Climate Change เรื่องใกล้หรือไกลตัว. **วารสาร อพวช**. เมษายน, 2555, ปีที่ 10, ฉบับที่ 118, หน้า 22-23.

นาฏสุดา ภูมิจันทร์. ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

[ออนไลน์]. [อ้างถึงวันที่ 3 ธันวาคม 2555]. เข้าถึงได้จากอินเทอร์เน็ต : http://www.navy.mi.th/navedu/acd/data_docu/navy_university/4_institues_no_12/dr_nathsuda_pumijumnong.pdf.